

SMS Don Juan d’Austria 1862-1873

SMS Don Juan d’Austria (I.) 2. osztályú páncélos fregatt

(Testvérhajói: SMS Kaiser Max 1862-1873 és SMS Prinz Eugen 1862-1873)

Vízkesztorítása: 3588 hosszú tonna (3646 t)

Hossza: 70,78 m (232 láb 3 hüvelyk) a merőlegesek között

Szélessége: 10 m (32 láb 10 hüvelyk)

Merülése: 6,32 m (20 láb 9 hüvelyk)

Meghajtása: 1 db egyszeres expanziós, két hengeres gőzgép

Feltehetőleg 4 db kazán

1 db propeller

Három árbocos fregatt vitorlázat.

Teljesítménye: 1900 LE (1400 kW)

Sebessége: 9 csomó (17 km/h)¹⁵⁴

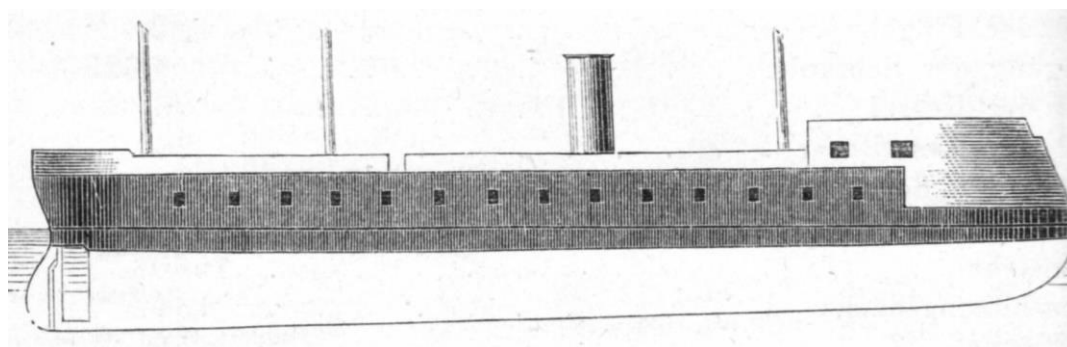
Hatótávolsága: 1200 tengeri mérföld (2200 km) 10 csomó (19 km/h)-val.

Üzemanyaga:

Személyzete: 386 fő

Páncélzata:

Öv páncél: 110 mm (4,3 hüvelyk) kovácsoltvas páncélzat

155

Fegyverzete ütegsoros elrendezésben 1863-ban:

14 db 48 fontos elöltöltős löveg

15 db 24 fontos (15 cm) elöltöltős Wahrendorff löveg

1 db 12 fontos elöltöltős löveg

1 db 6 fontos elöltöltős löveg

¹⁵⁴ <https://naval-encyclopedia.com/industrial-era/1870-fleets/austria/kaiser-max-class-ironclads.php>

¹⁵⁵ [https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:SMS_Don_Juan_d%27Austria_\(1862\)#/media/File:Don_Juan_d'Austria_\(1863\)_-line_drawing.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:SMS_Don_Juan_d%27Austria_(1862)#/media/File:Don_Juan_d'Austria_(1863)_-line_drawing.jpg)

Fegyverzete 1867-ben:

12 db 17,8 cm (7 hüvelyk)-es Armstrong előltöltős löveg

2 db 7,6 cm (3 hüvelyk)-es négyfontos löveg

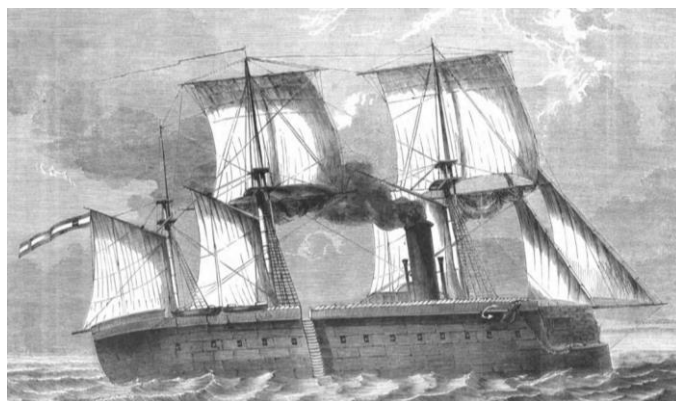
Épült: Stabilimento Tecnico Triestino (STT) Trieszt

Építés kezdete: 1861. október

Vízrebocsátása: 1862.07.26.

Hadrendbe állt: 1863

Hadrendből kivonták: 1873

A hajó 1864-ben¹⁵⁶

1862.

A „Juan d’Austria“ páncélfregátot holnapután (1862.07.26-án) eresztendik vízre a Tonellogyárban, Triesztben.¹⁵⁷ Ez volt a hajóosztály utolsó vízrebocsátott tagja. Ugyan ekkor még folyt a Kaiser Max és Prinz Eugen páncéljainak a felszerelése.¹⁵⁸

1863.

1863.04.17-én a páncélozott fregattunk, a „Don Juan d’Austria” elhagyta kikötőnket (Triesztet), hogy első tengeri próbáját végezze, majd felfegyverzés végett Polába megy. Így rövid időn belül az öt fregattból álló páncélos századot Polában állítják össze és készen állnak a bevetésre.¹⁵⁹

1864.

1864-ben a Don Juan d’Austria fregatt, a Kaiser sorhajó, az Erzherzog Friedrich csavarkorvett és az Elisabeth lapátkerekes gőzös, Bernhard von Wüllerstorff-Urbair admirális parancsnoksága alatt. Feladata, hogy megerősítsék az Schwarzenberg és Radetzky csavarfregattokból álló köteléket az Északi-tengeren a porosz, osztrák – dán háború során.

1864.04.03-i hír: „Triest, mart. 31. A „Don Juan d’Austria“ páncélos-fregát a jövő hét elején az észak-tengeri hajórajhoz fog indulni.”¹⁶⁰

1864.04.22-ről 23-ra virradólag hatalmas viharba kerültek. A "Don Juan" páncélozott fregatt és a "Kaiser" propellere olyan súlyosan megsérült az út során, hogy javításra volt szükség, és a páncélozott fregattot Lisszabonban kellett hagyni.

1864.05.06-án Brest vizein volt a kötelék.¹⁶¹

¹⁵⁶

[https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:SMS_Don_Juan_d%27Austria_\(1862\)#/media/File:Panzerfregatte_Don_Juan_d'Austria_\(IZ_43-1864_S_36_n_NGro%C3%9Fer\)_cropped.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:SMS_Don_Juan_d%27Austria_(1862)#/media/File:Panzerfregatte_Don_Juan_d'Austria_(IZ_43-1864_S_36_n_NGro%C3%9Fer)_cropped.jpg)

¹⁵⁷ Pesti Napló, 13. évfolyam, 1862-07-26 / 3737. szám

¹⁵⁸ Das Vaterland, Juli 1862-07-29

¹⁵⁹ Klagenfurter Zeitung, April 1863-04-22

¹⁶⁰ Sürögny, 4. évfolyam, 1864-04-03 / 77. szám

¹⁶¹ Das Vaterland, Mai 1864-05-08

Sürögny, 4. évfolyam, 1864-05-10 / 106. szám

1864.06.27-én egyesült az osztrák flotta a hollandiai Den Helber-ben. Ez Észak-Hollandia legészakibb pontja. Innét hajóztak tovább Cuxhaven-be, az Elba torkolatvidékéhez. A kötelék ütközetben nem vett részt.

1864.07.03-án még az Északi-tengeren volt, mint 28 ágyús fregatt.¹⁶²

1864.07.13-án este a Kaiser csatahajó, a Don Juan páncélos fregatt, a Schwarzenberg és a Radetzky fregatt, és a Friedrich korvett kihajózott horgonyzóhelyükről (Sylt északi csücskétől két tengeri mérföldre nyugatra), és megvárták ott a Seehund ágyús csónakot.¹⁶³

1864.08.17.: Ő cs. kir. Apóst. Felsége legm. születésnapját Kuxhavenben (Cuxhaven község Ritzebüttel hamburgi járásban, a kis Wetterung és az Elba összefolyásánál) ünnepelték meg a hajón.¹⁶⁴

1864.10.05-i hír: „Brémából jelentik, hogy a „Schwarzenberg“ s „Don Juan“ austriai fregátok után f. hó 3-án az austriai éjszak-tengeri hajóhad zöme (a Gestemannében telelő „Radetzky“ fregát, „Frigyes“ corvette s „Well“ ágyúszád kivételével) Cadix felé indult.”¹⁶⁵

1866.

1866-ban harcolt a lissai tengeri csatában.

A „Don Juan d’Austria“ és „Eugen herczeg“ egyenként 3800 tonnások, 650 lóerőre, 32 ágyúval, 400 emberrel, parancsnokok Wipplinger és Barry kapitányok.¹⁶⁶

A Don Juan d’Austria, kezdetben Tegethoff zászlóshajóját, az Erzherzog Ferdinand Max-ot követte.

A közelharcban olasz hajók vették körül, de szorult helyzetéből a Kaiser Max kimentette. Ez után, közel fél órán át harcolt a Re di Portugalló-val, és három találatot kapott az Affondatore-tól. Ennek ellenére a csatában alig sérült meg. Az első találat átlötte a hajó orrát, de nem robbant fel. A második az övpáncélon robbant fel, de nem okozott kárt, míg a harmadik találat a fedélzetet találta el.¹⁶⁷

„Egy másik nagy olasz páncélos fregatté a „Don Juan I’ Austriá“-val viaskodott. A két hajó iszonyú ágyú- és kartácstűzzel özönlötte el egymást. Egyszer azonban az olasz hajó kimegy a sorból, és a nyílt tengernek vette irányát. Láttam, hogy a hajó erősen füstöl; mindjárt tudtam, hogy a hajó ég. Egy félóra múlva láttuk, amint az olasz hajó mintegy 2—3 angol mértföldnyi távolságban a levegőbe röpült!¹⁶⁸ A Palestro olasz páncélossal valójában nem harcolt a Don Juan d’Austria, viszont testvérhajója a Kaiser Max igen. A beszámolót író személy összetévesztette a két testvérhajót.

1867.

Ebben az évben hasonló mód modernizálták mint a testvérhajóját, az SMS Kaiser Max-ot.

Új fegyverzete 12 db 17,8 cm (7 hüvelyk)-es Armstrong előlötöltős löveg és 2 db 7,6 cm (3 hüvelyk)-es négyfontos löveg.

1869.

1869.07.18-i hír: A „Miksa császár”, a „Don Juan de Austria“ és „Eugen herczeg“, mindegyik 2650 tonna, 650 LE és 12 ágyú.¹⁶⁹

1870.

1870.11.30-án testvérhajóival együtt elkezdték bevetésre kész állapotba hozni.¹⁷⁰

1872.

1872.10.04-i hír: „Itt látjuk ugyanis, hogy a „Habsburg“ vértés fregát tartalék kazánjaira 136,000 ft kell; 100 ezer a „Don Juan d’Austria“ részére; 32,000 ft a „Friedrich“ naszád s a tavaly elköltött 100,000 frton felül még 36,000 ft kell az „E. H. Ferdinand Max“ részére.”¹⁷¹

¹⁶² Das Vaterland, Juli 1864-07-03

¹⁶³ Die Presse, August 1864-08-01

¹⁶⁴ Sürgöny, 4. évfolyam, 1864-08-28 / 196. szám

¹⁶⁵ Sürgöny, 4. évfolyam, 1864-10-05 / 227. szám

¹⁶⁶ Sürgöny, 6. évfolyam, 1866-08-28 / 195. szám

¹⁶⁷ [https://en.wikipedia.org/wiki/SMS_Don_Juan_d%27Austria_\(1862\)](https://en.wikipedia.org/wiki/SMS_Don_Juan_d%27Austria_(1862))

¹⁶⁸ Magyarország és a Nagyvilág, 2. évfolyam, 1866-08-05 / 31. szám

¹⁶⁹ Magyar Polgár, 3. évfolyam, 1869-07-18 / 84. szám

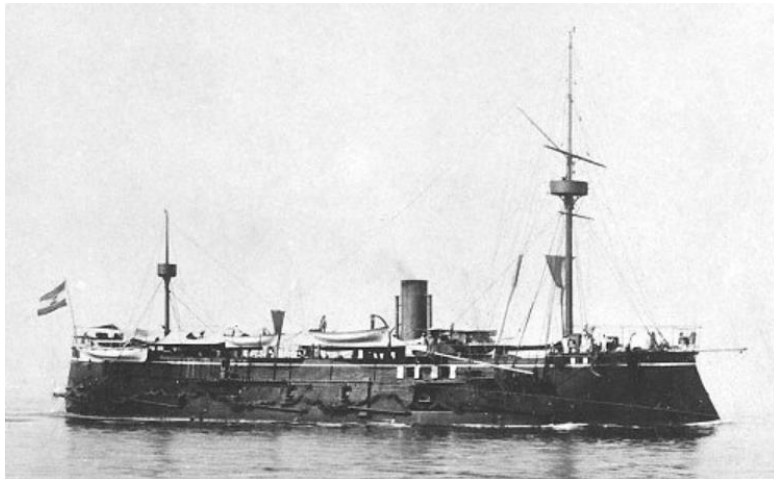
¹⁷⁰ Neue Freie Presse, November 1870-11-30

¹⁷¹ Magyar Ujság, 6. évfolyam, 1872-10-04 / 227. szám

1873.

1873.04.24-i hír: „Gaál Jenő sorhajóhadnagy egy észrevételt tesz Pulszky megjegyzésére, mely szerint három hajó: „Kaiser Max“, „Don Juan d' Austria“ és „Prinz Eugen“ másnemű hajókká alakíttatnak át. Ez nem áll, mert ugyanoly nemű hajók, páncélos hajók maradnak ezutánra is; a különbség csak az lesz, hogy míg a páncél alatti anyag eddig fa volt, most ezt vas fogja helyettesíteni. Ezen változtatás előnyös azért is, mert míg eddig az ily hajók 16 évig tartottak, ezután hosszabb ideig, lehetséges, hogy 30 évig is eltartanak. Megjegyzi továbbá Pulszky, hogy ez a tengeri haderőt nem teszi nagyobbá, erősebbé, hanem csak az elkorhadt hajók pótlását czélozza.,,¹⁷²

Erre az időre teljesen elkorhadt már, ezért 1873 decemberében teljesen lebontották. Részai felhasználásával épült meg a fémtestű SMS Kaiser Max (II.).

173

Parancsnoka:

1866. Wiplinger kapitány

¹⁷² Budapesti Közlöny, 7. évfolyam, 1873-04-24 / 94. szám

¹⁷³ <https://www.kriegsmarine.lima-city.de/hulks.htm>